Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САҺА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫТААҐЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААҐЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

Хаһыат 1931 сыл ааттыннык ыйтан таһаар

№ 41(5241) | 1979 сыл. Муус устар 5 күнэ ЧЭППИЭР | Сыаната 2 харчы

ОЛОХ-ДЬАҺАХ ӨҐӨТӨ

Партия тыа хаһаайыстыбатын производствотын кэдьүһүн үрдэтиҥэ ырытан оҥорбут программата тыа сирин иэйилиэннэтин олоҕун үйгэтин туһугар ыкса сыдьаайар. Табаарыс Л. И. Брежнев: «Бүгүҥҥү түмүгэ бонгуруос маанык эрэ туруон сөп: тыа сирин үлэһиттэрин дьыл-уот, олох-дьаһах өттүнэн кыһалҕаларын, үүнэн иһэр культурнай кордобуллаарын толоруута хаһаайыстыбалар салайаччылара, партийнай комитеттар, советскай уонна профсоюзнай органнар производствоны сайыннарыыта кыһамныларытан итэҕэһэ суох кыһамныларын ааҕыллыбыт. Кордобул итинник.

Оройуонтан иэйилиэннэх олох-дьаһах өгөтүгэр иэдьыйыыта сыл ахсын үүнэн иһэр. Онон сибэкиэстэн олох-дьаһах сулууспатын үлэтин кэмэйэ инин улаатар. Холобур, олох-дьаһах комбинатын коллектива онус пятилетка тэрдүс сылыгар 310 тыс. солкуобайдаах бородуукуйаны (аанньыт сыллаабар 22 тыс. солкуобайдаах) батарыахтаах.

Бастакы кварта түмүктэннэ. Комбинат үлэһиттэрэ 76,6 тыс. солк. бородуукуйаны оҥорон государственнай былааннарын бу сүрүн кэрдэрүүгэ толордулар. Сыахтар икки ардыларынааҕы социалистическай куоталаһыыга фотографтар (салайаччы сельсовет депутата М. Е. Михайлова) бастаан иһэллэр. Былырыыны быһа кыайан үлэлэбэтэх столярнай сыах быйыл иэйилиэннэх сакаһын толкуйдуу балачча гэрэбириэхтик саралаата. Ол эрээри кистэнньигэр, ритуальнай сыах үлэһиттэрэ сорудахтарын кыайан толорбокко хаалыллар.

Олох-дьаһах өгөтүн баҕэтигэ туһаайыллах совхозтар быһаччы көмөлөһүөхтээхтэр. Биһиэхэ итэ сир ахсын тэрийиллэр буолбатах. Холобур, Дириҥнээҕи олох-дьаһах дьиэтэ государственнай былааннарын толорботорор Эрилик Эристиҥ аатынан совхоз салайаччылара эмиэ буруйдаахтар. Маннык кыһыны дьиэ тоҥон иэйилиэннэрэ күттүүнээх оҥо оҥоһуллубатаҕа. Эмиэ итэ курдук «Чурапчы» совхоз кинигэр Уһун Куолга олох-дьаһах комбинатыгар сакаһы хомуйар пуунна аналлаах хос көстүбэтэҕэ ыраатта. Одьулуҥнга итинник пуун быстах кэмҥэ СПТУ-ҕа олохсуйан сакаһы ылар. Дьиҥинэн, тыа сирин олохтоохторуттан сакаһы ылар пуунар суоталара улахан.

Промкомбинат—оройуон бөҕө сүрүн промышленнай предприятиета. Маннык сыл бастакы кварталыгар валовой бородуукуйаны оҥоруу былаана аһара толоруулунна. Коллективка «Хаалыылаҕа суох үлэлээххэ!» диэн дениҥнээх социалистическай куоталаһыы саҕаланна кэдьүүстэохтик тэриллэр буолан иһэр. Ол түмүгэр бастакы кварталҕа былаанын толорботох сыах, бириҥээҕэ суох буолара сэтиһиллиннэ. Билигин райпо промкомбинат оҥорор миэбэлиэнэ иэйилиэннэрэ харгыһа суох эргиллэр. Итиннэхэ комбинат бородуукуйа хаачыстыбатын туһугар болҕомтоҕуй күүһүрдүбүтэ көмөлөстө. Былыр оройуон олохтоохторо урукку оҥоһуктары сэргэ кухни миэбэлин атыылаһар кыахтаныахтара. Промкомбинат коллектива оҥоһуктар хаачыстыбаларын туһугар салгыы үлэлиирэ эрэйиллэр.

Коммунальнай предприятиелар уонна туһугар оҥоруу комбината иэйилиэннэрэ оҥорор оҥоолорун кэдьүүстэн үрдэтэр, хаачыстыбатын туһугар соруктаах. Билигин турбуттан, былаан туолан иһэрин үрдүнэн, ыраахтыардар-чэбдигирдэр дьаһаллар бытааннык олохтоохтор, гостиница, баанньык үлэлэриттэн эбэх итэҕэстэр баалар.

Билигин кэмнэ тыа сирин олохтоохтун кордобулаах куорат кинигин кордобулуттан улам чугаһаан иһэр. Ол—олох сайдыытын соҕотох. Онон үлэһиттэри олох-дьаһах өттүнэн хаачыйыы бонгуруостарынан барыы партийнай, профсоюзнай тэриллэлэр, олохтоох Советтар исполкомнара, хаһаайыстыбаннай салайаччылар күннэтэ былаанналаах дьарыктаах, иэйилиэннэх иэдьыйыытын иҥиэтиллэрдик толорор эбэһиннэстэхтэр.

1979 сыл муус устар 21 күнүгэр ЛЕНИНСКЭЙ КОММУНИСТИЧЕСКАЙ СУБУОТУННЬУК

КӨХТӨӨХТҮК, ҮРДҮК ОҐОРУМТУОЛААХТЫК

Олох-дьаһах комбинатын коллективын ЭБЭҺЭЭТЭЛИСТИБЭТЭ

Биһиги, комбинат рабочайдара уонна сулууспаллаахтара, В. И. Ленин торообутэ 109 сылга туолуутуттан аналлаах Бүтүн Союзтаабы коммунистическай субуотуннньукка хаһаанньыгыллыбыт да үчүгэй тэрэбириэхтик тахсан үлэ үрдүк оҥорумтуотун ситиһэргэ дьулуһан маннык эбэһээтэлистибэни ылынабыт:

Ханнан үлэ быраабылынныгар барыта 112 киһи (былырыыныгыттааҕар 26 киһиэн элбэх) кыттыаҕа. Кэлиэр сүрүннэн иэйилиэннэрэ оҥоруу оҥоруулга үлэлиэхтэрэ.

Субуотуннньук күн ыстэнэр сыах коллектива 340 солк., атах таҥаһын оҥоруулаах 234 солк., механизатордар 132 солк., столярдар 94 солк., тутаччылар 100 солк., атын үлэһиттэр 400 солк. оҥолоору оҥорон барыта 1300 солк. валовой бородуукуйаны оҥорон таһарыахтара. Итэ былырыыныгыттааҕар 568 солк. ордук буолуоҕа.

Комбинат сыахтара, бука бары бөйөлөрүн иккиардыларыгар куоталаһыыга киирсиэхтэр оҥоһуллар бородуукуйа хаачыстыбатын туһугар ыраатыахтара.

Коллектив бары чилиэннэрэ коммунистическай субуотуннньукка итэ курдук активнайдык кыттан онус пятилетка фондуттан 500 солк. үбү киллэриэхтэрэ.

Бэйэбитигэр итиннэ чопчу кирбиилэри баллыгыан туран, биһиги Бүтүн Союзтаабы коммунистическай субуотуннньукка активнайдык кыттарга оройуон бары хаһаайыстыбаннай тэриллэлэрин, государственнай учреждениелэрин коллективтарын социалистическай куоталаһыыга киирэбит.

Коллектив сорудаҕынан:

Комбинат директора
В. МАКАРОВ.

Партийнай тэриллэ секретара
Е. ПОГОВНИЦЫНА.

Местком председателэ
М. КУЗЬМИНА.

Барыта чуолкайданна

Кэрэ Марке аатынан совхоз коллектива быйыл муус устар 21 күнүгэр дойду бүттүүнүн үрдүнэн ыытыллар ленинскай коммунистическай субуотуннньукка активнайдык кыттарга бэлэмнэнэр.

Итэ күн совхоз бары отделениелэриттэн барыта 1900 киһи, ол иһигэр 814 рабочай, 426 сулууспаллаах, 660 уоранаахчыт үлэ бырааһынныгар тахсыахтара. Барыллаан аҥыынан, кинилэр пятилетка фондуттан 4100 солк. үбү киллэриэхтэрэ.

Субуотуннньукка кыттаччылыктан 950 киһи оттук мас соҕотоҕоскатыгар үлэлиэҕэ уонна 1000 кубометры болдьоноҕо. 250-са киһи фермаларга үлэлиэхтэрэ, ол гынан итэ күн 8 тонна үрүҥ ыалга маанылаа.

Л. ДЬЯКОНОВ.

Күргүөмүнэн тахсыахтара

Промкомбинат коллектива кыһыл субуота күн 60-са киһиэн үлэҕэ тахсан, пятилетка фондуттан 400 солкуобайдаах үбү киллэриэхтэрэ былаанналаан. Итэ иһигэр 20 кубометр тутуу бөрөбөнтэ уонна 6 кубометр оттук мас бөлөмөннэллиэҕэ, 8 кубометр хаптаһын хайыттарыллыаҕа. Онон 1000 солк. суумалаах үлэ оҥоһуллуоҕа.

Столярнай уонна мас сыахтарын үлэһиттэрэ туспаах учаастактарыгар 1700 солк. үлэни толорбуохтара. Субуотуннньукка 2 массыына, 3 трактор үлэлиэҕэ.

Д. ДМИТРИЕВ.

ҮЛЭ ФРОНА БАРЫЛЛАННА

Субуотуннньукка этүүт комбинатын иһиэн уонна тыа сирдэриэҕэ ирэ сыахтарынан барыта 90-са киһи үлэлиэ.

Үс киһиттан составтаах комиссия үлэлэриэ. Барыллаан, пятилетка фондуттан 720 солкуобайы киллэрэрэ быһаарда.

«СО» корр.

ОНУС ПЯТИЛЕТКА *МАЯКТАРА*

Оройуон чемпиона

Николай Петрович АНДРЕЕВ

Түргэн сырыыланар, кинэн-куоҥ кузовтаах ГАЗ-53 автомобиллар тыа сирин суоллаларыгар тахсыбыттара уонтан тахса сыл буоллаҕа. Бу ыраах таһаҕын таһарга солбуллубат «тимир колоноо» Эрилик Эристиҥ аатынан совхоз Хонтоҕотооҕу отделениетыгар Николай Петрович Андреев быйыл сэттис сылын үрдүк оҥорумтуолаахтык үлэлиир.

Кини хаачыстыба уонна кэдьүүс пятилеткэтин үбүс, үдарыай сыдыгар итэ автомашинаттан 122795 тонна-километры оҥорон, оройуон темпион шоферуук аалай ааннэтэгин ааҥ бастакэтэр часкэ тигиста.

Н. П. Андреев, биһиги дойдубут бары эдэр дьоннорун курдук, орто оскуоланы бүтэрэат Советскай Армия кэнэтигэр сулууспаҕа ыытыламмыта. Ол кэнниттэн 1972 сылыттан Якутскайдааҕы механизатордар оскуолаларын бүтэрбита.

Чуулуу механизатор суоҕу быйыгы марахан ыыстыгар совхоз фермаларыгар ыраах сиэтэн оту таһыыга дьулуурдаахтык үлэлиир. Кини бу күннэргэ 40-са кэстоох Уус-Мэйэ Хаанаттыттан Малдьахан уонна Уорҕа фермаларыгар нэйилиэн суукка иһиэн эргийэн пресстаммыт оту суокуур.

Николай Петрович онус пятилетка тэрдүс сылыгар автомобилын ессе үчүгэйдик көрөн иэстэн үрдүк кэдьүүстэхтик туһаайыллаҕа социалистическай эбэһээтэлистибэни ылынан үлэлиир. Кини сыл бастакы кварталыгар 24,5 тыс. тонна-километрдаах үлэни толорон совхозуттан бэйэ бастыҥ кордоруулаах. Чемпион шофер кыһыҥҥы суол алдьанньаҕа диэри хаалбыт кылгас бириэмэҕэ ыраах рейстэрэ күүскэ түүннэри, бириэмэни аахсыбакка сылдьан тэйиэр-таһаар үлэлэри ситэрэргэ соруктанар.

ОРОЙУОН БАЙЫАННАЙ КОМИССАРЫН БИРИКЭЭҺЭ

1979 сыл муус устар 2 күнэ. № 61. Чурапчы с.

ГРАЖДАННАРЫ ДЬИҺИҥНЭЭХ БАЙЫАННАЙ СУЛУУСПАҐА ЫҢЫРАР ТУҺУНАН

«Бары бүтүүн воинскай эбэһээтэс туһунан» СССР Сокуонуттан, СССР Оборонатын министрин 1979 сылгы ыам ыйын 27 күнүнэҕи 72 №-дээх уонна Саха АССР байыаннай комиссарын бириикээстэриттэн этиҥнэн БИРИИКЭЭСТИНЭБИН:

1. Ыҥырыы күнүгэр 18 саастаахтан туолан, оны таҥас ыҥырыыттан уһатыллыбут болдьоохтоох бүппүт эбэтэр ардас бириэмиэлэриттэн дьиҥнээх байыаннай сулууспаҕа хорут ыытыллыыбатах гражданнары дьиҥнээх байыаннай сулууспаҕа ыҥырарга.

2. Ыҥырыы комиссиятын уларыта 1979 сыл муус устар 9 күнүттэн 16 күнүгэр диэри оройуоннааҕы Культура дьиэтигэр ыытарга.

3. Хаанын эмиэ бириҥиинэн муус устар 9 күнүгэр диэри ыҥырыыны ыытыахтар ыҥырыы участактар 1979 сыл муус устар 12 күнүгэр сарсыарда 9 часкэ кэлиэхтээхтэр.

Оройуон байыаннай комиссара
майор В. ЛАПТЕВ.

Толорууну хонтуруоллааһын—тэрийэр үлэ туһаабыта

Итэҕэстэртэн түмүктэри оҥостуохха

«Чурапчы» совхоз парткома, дирекцията уонна профсоюз рабочкома күһүн кыстыкка киириэхтэн сүөһү нитинтин туругун, утаҥыттыллыбат сорунтарын туһунан боппуруостары ый ахсын дьүүллэһэн каллилэр. Оннооҕор кыстык мараханынан улахан болҕомто общественнай сүөһүгэ эбии аҥылык бараҥ норуҥнэрин дэлэйдик баламнаһыҥнаах уурулаан эбэх уураахтар ылылыбыттара.

Хомойуох иһин, ол уураахтар кэмнэрэ олохха киллэрилиннилэрэ ситиһиллибэтэ. Оны туһаннаах дьоннор уураахтары толоруута көхүүнүк сыһыанаһаллыларынан эрэ быһаарылаахха сөп. Холобур, Арылаах отделениэтэ (управляющай Е. Е. Борисов) ыһыны быһа дуҕаны толору кылайан сиэнпэтэ. Кылаҥкилэр (управляющай П. Н. Сергейев) искусственнай үүтү оҥорботулар. Ити барыта дьиссипилиннэ, тэрээһини суоҕуттан таҕыста. Билигин совхоз үрдүнэн күҥнэ 23 тонна дуҕа, 85 тонна убаҕас коэффициентэ, 2,7 тонна искусственнай үүт, 8,5 тонна саратовскай закваска эрэ сиэтиллэр.

Эбии аҥылыкка талах нээккэгин баламнаһыҥнаах ылыллыбыт уураах туруута аҕыс тэриллэн. Леонтьев оруоҥа киирэн бараҥ быстарытар агрегат алдьанан баара-суоҕа 12 эрэ тонналы туһаныллыбыт. Бу саахалы туоратыы эмиэ кыаллыбата. Оттон ыаллыы Карл Маркс аатынан совхоз Бахсытаабы отделениэтигэр бу боппуруоһу олохтоох тимир ууһа, рационализатор комсомолун, олус үчүгэйдик быһаарбыттар. Оны ниэ хабан ылбыт буоллахар, баланыанна ноҥуоҕа хаалла.

Кыстыкка сүөһүү сотору-сотору кэрийэн норон сортаһыы, молтохтору хатаҕалаан аһатыы туһунан уураах эмиэ ситэтэ суох тохоруллуннэ. Эбии аҥылык дэлэйдик сиэтиллибэккэ Арылаах отделениэтигэр тохсунньу саҥа тыаттан бэттэх 29 сүөһү туһата суох өлүө. Оттон Кылаҥкилэ баланнаҥы турбуттан үһүс сортаах 105 улахан сүөһү, 80 бороскуу баар, ангардас кулун тутар ыйга 18 сүөһү ноҥньуҥэн өлүннэ. Бу отделениэ сүөһү нитинтин специалистарынан хаччылаан турар эрээри, үөскээбит баланыанньаттан тахсыыта уота-күөҥэ суох үлэлээтэ.

Саҥа торуохха термоэлектралары оҥоруу ворулуубута. Ол үрдүнэн арыылаахтар биири да оҥорбөөкө хаймы-үйэ 13 ыарыйан олорбуттар.

Олунньу ыйга парткомнга Сылаҥ отделениэтин управляющайа А. А. Сивцев тахсар хоромнуулар иһин материальнай ыҥыгэтиннэйи урдатигэ уонна дьүүллэһиллибэтэ. Бу отделениэҕа оҥоо уонна комбинормга, уматын, оҕуруоох матырыйаалларыгар, тэҥэ куулга, быстархай инвентарга хаһаайыстыбанайа суох сыһыанаһыы чахчылара баалларын ыыллыбыта. Ол эрээри ыйыллыбыт итэҕэстэр баччаҥнга диэри туоратылыыбыталар.

Толорууну хонтуруоллааһын тэрийэр үлэ туһаабыта буоларын туһунан хаһыатыҥан партийнай конференция бара турарыгар ССКП БК сэтинньитээҥи (1978 с.) Пленумуттар табаарыс Л. И. Брежнев норуот баайын-дуолун иһин хас биирдии коммунист, хаһаайыстыбаннай үлэҥит дуоһуйыннан мөлдьыахтааҕын, оттон итинник толорбот дьоннон партийнай Устаав, биһиги советскай сокуоннарбыт барыларыгар ньымыттыбыт бардьыбүлүөрүнэн ыйытар наадатын туһунан этиллэн оссо биирдэ сапаатыллыы баҕарыллар. Дьиҥнээх, ити үөһээ ыйыллыбыт итэҕэстэр миэстэтигэр үлэлиир туһаныллаах коммунистар, специалистар ыстыспыттара эбиэт буоллар, толоруллар ыыхтаахтара. Ол кыаллыбата. Үлэҕэ маннык сыһыан уураахтар суолталарын пэмэтэтар, кадрдары толоруталыа, дьиссипилиннэтэ суох буолуурга тиэрдэр, хаһаайыстыбаны үрдэ-аппа суох потоокко тэбэр.

Уураахтары толоруулуу хонтуруоллааһын партком оттуттан ситэтэ суох туруоруллубутун, туһаныллыах салайааччылартан эмиэнтинэс ирдэмэтэҕин биилэргэ тиийэбит. Бу улахан итэҕэс биһиэхэ уруок буолуохтаах, иниэнитин хатыланыа суохтаах.

М. ЛЕОНТЬЕВА,
партком секретаара.

Дьон олорор сиринэн нитэр үлэ

Бэс ыйыгар түмүктүөхпүт

«Якутсовхозстрой» туттар-таҥар учаастактыгаҥаа парти́йнай торилтэ агитпропаҕа үлэни былаанныаан, иннинэ нолоҕоҕо биирдии аанктиэнэ ыытар. Заниҥнаарга аан дойду балаһыанньатын, СССР Верховнай Советыгар быыбар, дойду, ороруон олохторун сонуннарын, общественнай бэрэдэки туоларынан лекциялар, бэсэдэлэр ыытылаллар. Ити курдук «Знание» общество лекторара Р. И. Васильев, И. Д. Неустроев, А. И. Слепцов уо. д. а. лекциялара улахан болҕомтолоохтук нотыллыннылар.

Орто оскуолаттан агитпропаҕа учуутал И. З. Аргуомьева сыһыарыллыбыта Кини тэрийиитинэн учууталлар кэлин тоҕоостуулаах аналлаах бэлэхтэрэ оҥоруллор, оскуола сонун, нарын, үөрэх түмүктэрин көрсүннилэр, агитпропаҕа олорор үөрэнээччилэргэ аналлаах заниҥнаалары ыыталлар.

Дьон олорор сиринэн нитэр үлэни бэс ыйыгар түмүктүөхпүт.

А. ГУЛЯЕВА,
агитпропа начальника.

БАЛАЧЧА СЭРГЭХСИЙДЭ

Дьон олорор сиринэн нитэр үлэнэн Мараллаайы боҕуолэгиниэҕи агитпропалар кохтоохтук дьарыктаналлар. Кинилэр түмсүүлэриэгэр лекциялары, бэсэдэлэри, политинформациялары тэҥэ үлэ-хамнас, сүөһү кыстыгар үөскээбит ыарахаттары туоратыыга общественность кометуун тэрийиэ боппуруостарын үгүстүк быһаараллар. Маныаха ороруонуга ыҥырыы таһаран эбэх үлэни ыыттыбыт. Сотору-сотору субуотуньуктар, маассабай тахсыылар тэриллэллэр. Общественнай сүөһүгэ эбии аҥылык сүүн көрүүгүн—дуоҕуны баламнаһыҥнаах, таһыыга, минеральнай брикеттэри оҥорууга, оттук маҥы соготуопкаллаһыыга эбэх көмө оҥоҕулуунна.

Ордук улахан сэҥээриннин, үгүс түбүгү фольклор фестиваліын ыытыы ылла. Бу дьаһал нэһилиэнньэ барыа арааттын кинэмнэк тарта. Агитпропалар фольклорга аналлаах уус-уран самодеятельностарын көрүүгэ бочуоттаах сыпыналаҥнга олороччулар, дьиэ хаһаайкалара, салайар үлэһиттэр, активнайдык кыттыылара коллективтары ордук түмпэ. Пенсионердар Р. М. Степанов, Г. Д. Тарабукин, И. И. Васильев, дьиэ хаһаайката А. Н. Данилова, сельсовет исполкомун председателэ Г. Н. Сивцев, профсоюз месткомун председателэ А. В. Захаров уо. д. а. тойуктара, хомуска оонньоохуннара, сценкаларга кыттыылара көрөөччүлэри бэйиирэбэллэрин ыытахтарын ылылар.

Үлэ уруогун учуутала П. С. Наумов, механик Е. Е. Оконешников көҥүлэн саха былыргы музыкальнай инструменнарын комплегын бэйэлэрэ оҥоруулара уонна оркестр тэрийэн оонньоохуннара үгүстэрин кэрэхсэттэ.

Фольклор фестиваліэгэр сэттэ агитпропа барыа активнайдык кыттыылар, дьон олорор сиринэн нитэр үлэҕэ улахан сэргэхсийии буоллар.

Н. РЕПИН,
кини агитпропаб начальника.

ЭРИЭ-ДЭХСИ БУОЛБАТАХ

Субуруускай аатынан совхозка дьон олорор сиринэн нитэр үлэни партийнай тэриллэлэр сүрүннүүлэр. Болтоноотоохуу партийнай тэриллэ быйыл үлэни биллэрдик туһсарда. Кини агитпропаб (начальник М. Д. Захарова) үлэтин кичэйэн былаанныыр. Агитпропалар заниҥнаалыгар үгүс лекциялар, бэсэдэлэр оҥоһуттуннулар. Улахан политическай суолталаах дьаһалтарга нэһилиэнньэ кинэмнэк түмсэн активнайдык кыттыыта тэриллибэтэ.

Фольклор ороруонналаҥы иккис фестиваліын уонна уран тарбахтаахтар үлэлэрин көрүү конкурс бааһыанньаларыгар олох-уран ыытылларыгар бастаҥы тур оохтоохтор болҕомтолорун кэмнэрин тарта. Фестиваліга аналлаах уус-уран самодеятельности көрүүгэ бобуоллар бары агитпропалара кохтоохтук кыттылар. Саха бүлүүдэлэрин, уран тарбахтаахтар оҥоруктарын быыстапкалара биһирэбилэ ылылар.

ССРС Верховнай Советыгар быыбар иннинээҥи агитационнай-маассабай үлэни Соловьев нэһилиэнньэҕэ кини агитпропаб (начальник Н. Д. Дьячковскай) дьон олорор сиринэн кинилэрэн ыытта. Уус-уран самодеятельности көрүү эмиэ кохтоохтук барда. Бу коллективка агитпропалар сүөһү быыбыгы ыкырыммчык аҥылыктаах кыстыгын туораһыҥа бүттүүн туруннан комолоһоллөрүн чорботон бэлэхтиэххэ наада.

Норуот сознательности уонна билиитэ-көрүүтэ үрдэһиннэ нитэр үлэҕэ саҥа, ордук улахан көрдөбүлү туруорар. Ити оттүнэн сыаналанан көрдөхпүт. Хатылыытаабы кини агитпропаб дьон олорор сиринэн үлэни тэрийиигэ иккис саҕаланыыларыттан эрэ агитпропалар үгүстэр. Ити туһунан сотору-сотору ССКП райкомун бюротугар сиэрдэх ыйыы сөпкөлөнэн турар. Нитэр үлэ кодьүүнэ производственнай түмүктэргэ бастуохтаах. Бу оттүнэн эмиэ улахан көтүтүүлэр баалар.

Онон нитэр үлэ барыа формаларын туһсарар, кодьүүнүн үрдэтэр, саҥа көрүүнэрин биллэрэр сүрүктаахпыт.

Е. ЕФИМОВ,
партиом секретаара.

ОҺО ТУҺУГАР КЫҺАМНЫЫ

В. И. Ленин: «Совет дойдутун ороло революционерлар спартиибэлэриэн уонна үлэлэриэн тутуллубут саҥа олох барыа эйгэтиттэн толору туһаныахтара», диэн эпитэ. Сирдьыт ити этиитэ хайдах курдук ситиһиилэохтик олохха киирэрин биһиги Кө́ө дойдубут опытыттан үчүгэйдик билэбит, күннэтэ көрөбүт. Советскай дьон туох баар үчүгэйи ороларгэ анныллар.

Быйыл, биллэрин курдук, Оро сылы. ССКП КК Генеральнай секретаара, ССРС Верховнай Советын Президиумун Председателэ таб. Л. И. Брежнев: «Бу наһаа үчүгэй, сөптоох быһаарыы. Ол эбэтэр оҥоторбут биһиги каскылыбыт буоллаллар. Кинилэр ийэлэрин, аҕаларын дьылаларын салгыахтаахтар. Мин кинилэр биһиги сирбитигэр олоруу эссе үчүгэй уонна дьоллоох оҥоруохтара диэн эрэнэбин. Оттон биһиги барыа норуоттар ороларо сиринин билбат буола улааталлара, кинилэр оро спастара дьоллоох-соргулаах буоларын хаччыйа сатыахтаахпыт»,— диэбитэ.

Оро сылыгар биһиги дойдубутугар кинэг программаалаах үлэ ыытыллар, үүнэр колуонэ туһугар кыһамныыны кэҥэтэр соруктаах дьаһалтаҕа көрүллэллэр. Сотору-сотору ССРС Верховнай Советын Президиумун Бастайаннай комиссияларгa ийэ уонна оро олохторун, доруобуйалаарын харыстабылыгар, оҕону иитиини уонна үөрэтиини туһугар туһаныллыбыт эбии дьаһаллары олохха киллэрэргэ сорудахтаата.

Оро иитиитэ кини ийэтин өлөҕүн, үлэтин усулуобуйатыттан биллэр тутулуктаах. Биһиги ороҥнуутугар дьахталлар үлэлиир усулуобуйаларын туһсарыыга, кинилэри олох-дьаһах өнөлөрүнэн, санитарнай уонна медицинскэй оттүнэн хаччыйыыга эбэх үлэ барар. Ол эрээри билигин даҕаны итэҕэстэр суох буолбатахтар. Олортон биир улахаммарынан совхозтарга сүөһү нитинтин ыарахан үлэлэрин механизациялаһыын ыраахтыгар ситэтэ суох буолар.

Оболору уҥуҥай хаачыстыбалаах сөптоох аһылыгынан хаччыйыы боппуруоһа эмиэ эбэх итэҕэстэрдэх. Кыра оболорго үүт бородуукталарын баламнаар аналлаах кухня баар буолуохтаах. Биһиэхэ ороруон ыаннигэр бааР биир кухнябыт кыаллыбата, кыаллыбата. Билигин кухняҥа сөптоох оборудование баар эрээри, дьиэтэ кэстэ илик. Онон бу боппуруоһу быһаара охсор наада. Оттон совхозтар салаалалара итинник кухнялары бэйэлэрин күүстэриэн тэриннэхтээхтэр. Бу дьыалаҥа райпо уонна эт-үүт комбината көмөлөөр эбээһинэстээхтэр.

Ороруон оскуолаларыгар итии аҥылыгы толору тэрийии туһунан үгүстүк кэпсэтэбит да, билигин да итиннэ ыйыллыбыт эбии дьаһаллары олохха киллэрэргэ сорудахтаах. Биһиги ороруоммуутугар дьахталлар үлэлиир усулуобуйаларын туһсарыыга, кинилэри олох-дьаһах өнөлөрүнэн, санитарнай уонна медицинскэй оттүнэн хаччыйыыга эбэх үлэ барар. Ол эрээри билигин даҕаны итэҕэстэр суох буолбатахтар. Олортон биир улахаммарынан совхозтарга сүөһү нитинтин ыарахан үлэлэрин механизациялаһыын ыраахтыгар ситэтэ суох буолар.

Оболору уҥуҥай хаачыстыбалаах сөптоох аһылыгынан хаччыйыы боппуруоһа эмиэ эбэх итэҕэстэрдэх. Кыра оболорго үүт бородуукталарын баламнаар аналлаах кухня баар буолуохтаах. Биһиэхэ ороруон ыаннигэр бааР биир кухнябыт кыаллыбата. Билигин кухняҥа сөптоох оборудование баар эрээри, дьиэтэ кэстэ илик. Онон бу боппуруоһу быһаара охсор наада. Оттон совхозтар салаалалара итинник кухнялары бэйэлэрин күүстэриэн тэриннэхтээхтэр. Бу дьыалаҥа райпо уонна эт-үүт комбината көмөлөөр эбээһинэстээхтэр.

Ороруон оскуолаларыгар итии аҥылыгы толору тэрийии туһунан үгүстүк кэпсэтэбит да, билигин да балаһыанньа үчүгэйэ суох. Дьиҥнээхтик итии аҥылыгынан төрөөччиларэ хаччыйыллыбыт оскуола сүөһүн тэҥэ. Оскуолаларга баар буфеттар үксүгэр хиниэнгэс астарынан эрэ эргиэллэр.

Төрөөччилэр сөптоох санитарнай-гигиеническэй усулуобуйаҕа дьарыктаналларын оссо да ситиһэ илиннит. Сорох оскуолалар наһаа тымныйаллар, кирдээхтэр, кыһыны кэмнэ электрическай сырдатыылара көрдөбүлгэ эпиэнтээбэт.

Төрөөччилэр сайынгы сыпыналаҥнарын тэрийиигэ дьүөрэлээх баа суох. Пионерскай үлэ уонна сыныналаах лаагыырдарыгар дьиэ-уот тутуута бытаанныык ыытыллар.

Оскуолаҕа киириэн иннинээҥи саастаах оболор ороруонтан 40-ча ыарыйыыларын дьаһылаларга, детсадтарга сылдьаллар. Ол эрээри ити учреждениелар барыа типовой дьиэнэн толору хаччыллыа иликтэр.

Олохтоох Советтар исполкомнара, хаһаайыстыбалар салайааччылара, эмч үлэһиттэрэ, педколлективтар, общественность бүттүүн ити итэҕэстэри туоратыыга үүнэр колуонэ туһугар кыһамныыларын ордук күүһүрдэллэрэ эрэйиллэр.

А. ПЕРМЯКОВ,
эпидемиологическай станция
начальника.

АЛЕКСЕЕВСКАЙ КООПЕРАТОРДАРА БАСТААТЫЛАР

Быаллыы Алексеевскай, Амма уонна Чурапчы райпотребобществоларын 1978 сылга социалистическай куоталаһыыларын түмүгэ таһаарылынна.

Куоталаһыыга 209,7 баллы ылбыт Алексеевскай кооператордара кыайылаалыыннык тахсан, койгуллар сылдьар Кыйыл знаменнаах наҕараадаланнылар уонна хорсунан бириэмийэлэнилэр.

Кинилэртэн 2 баллынан хайдан быһыы райпотут иккис миэстэлэнна.

Амма ороруонун эрдэлиин үлэһиттэрэ 75,4 баллы ылылар.

«СОо корр.

ФОТО-ЭТЮД
КЫРАКЫЙ ХУДОЖНИЦА.
П. Носов фотоата.

Тороёбут дойду устун

Ленинградтааҕы «Кировскай заводтан производственнай хоһоонун колледжтаан «Кировец-701» бааҕарай трактордар техническэй ресурселарын 7-8 тыһыынча моточаска тиэрдэргэ дьүүллүүр сылдьыт улаханнар. Ити истэн бүтэтиллэрэ хаачыстыбаа государственнай Знактаах бааһынаҕа гыналлар. Киниэхэ бэлэмнэрэ учуоҕай иннинэ биһиги эрэ дойдуттуттан буолбакка, атын дойдулар үлэһиттэриттэн эмиэ көрдөрбүттэрэ.

СИНЬМОККА: «Кировец-701» трактордар.

М. Блохин фотота. ССТА фотохрониката.

ҮЛЭ҂Э ХОРСУН БЫҺЫЫ МАГИСТРАЛЫГАР

САНГА ДЬЫЭ҂Э КИИРИИНИ ТҮРГЭТЭТЭЛЛЭР

Хотугу ороёуоннарга иннин ыйыллыыбыт 60-нуу квартираллах олорор дьиэлэр саҥа сериялары тутуу индустриятын Шимановскайдаары комплексын дьиэни тутаччылара БАМ киин участаалар аттаардылар. Золотинка станцияҕа дьиэни Ленинскэй комсомол бириэмийэтин лауреата Ю. Бочаров бэлиитэйдэтэ таҥар. Кэбиэн киирээччилэргэ дьиэни бэлэхтиэхтэрэ диэн бириэхпит — таҥаччылар уонна бэлэмнэччилэр итинник эбэҕэлэстибэни ылыннылар.

Золотинка — тутаччылар биэскэйдээннай үлэҕэ бөлөҕүн иннинэ—Улуу Октябрь 62-с сылы туолуутугар — киллэрэхтэр буолбут Тында—Беркакит Ленинтан станциялэрэттэн баҕардэтэрэ. Ол дьыалаҕа киниилэргэ «Шимановскэтэ о н и индустриэ» комбинат коллектива комсомолбор. Маанытутаччылар саҥаастарын графиктыы бөлөҕүн иннинэ биэрэхпит — таҥаччылар уонна бэлэмнэччилэр итинник эбэҕэлэстибэни ылыннылар.

Золотинка станциятыттан Улуу Октябрь 62-с сылы туолуутугар — киллэрэхтэр буолбут Тында—Беркакит Ленинтан станциялэрэттэн баҕардэтэрэ. Ол дьыалаҕа киниилэргэ «Шимановскэтэ о н и индустриэ» комбинат коллектива комсомолбор. Маанытутаччылар саҥаастарын графиктыы бөлөҕүн иннинэ биэрэхпит — таҥаччылар уонна бэлэмнэччилэр итинник эбэҕэлэстибэни ылыннылар.

А. Кравченко,
ССТА корр.

Шимановский, Амурскай уобалас.

КҮҮТҮҮЛЭЭХ КӨРСҮҺҮҮЛЭР

Нерюнгри куораттаа «Молодежный» Культура дьиэтигэр саҥа кулуун аһылыннылар. Киниэ бастакы ыкдьыттарын—эдэр шахтердаары, проходчиктары, тутаччылары көрүстэ.

Культура дьиэтэ аһыллыыбыта ааспыт ый буолла эрдэҕэ хаһыаттарга Саха сирин сэбүрүү оттуннаҕа территориальнай-производственнай комплекс үлэһиттэриэн сылыгынан киниэрэ буолла көрүстэ. Машина молдьуйа уонна үүнүү бөҕчардаах ыытыллаллар, оҕолорго аналлаах музыка модельэтэ буолан ааспыта. Үгүс ыкдьыттары субуотатааҕы бырааһынньык «суотчиннэрэ», поэттары итиннэ артистары ыытары тематическай көрсүһүүлэр тэрдиллэр.

Д. Бубякин,
ССТА корр.

Якутскай.

БАРЫ КЫАҒЫ, КҮҮҺҮ УОННА САТАБЫЛЫ — СҮӨҺҮ АҺЫ-ҮӨЛҮ БИЭРИИТИН ЭЛБЭТИИГЭ!

ӨНУЙБЭТЭХ ҮЛЭЛЭЭХ ФЕРМА

Биһиги рейдэбит

«Чуранчы» совхоз Сылгынаадаҥы отделениетыгар 1900-тэн таҕыс ыраах сүөһүтүттэн 510-чаҕа Улахан Күөл фермаларыгар ыыстаан турар. Оттон 240-чаҕа ыаннык.

Кистэл буолбатах, аастыт күһүн манна эбии аҕыллыбыт бөлөхтөөх ойуох хойуулаах сылгаламмыта. Онон эмиэ кэнчи от аҕыллыыта кирбит сүөһү улаханнык быһа түспүтэ. Ол охсуутугар ороскуолар туруктара ордук мохтах. Специалист быаларыттан, 9 тордус, сүүһүнэн үһүс сортаах дьүдьэх бороскуолар баалдар. А. М. Макарова старшайдаах биэс киһилэх звэнэ корор 220-чэ бороскуолара кулун тутарга бастыа 3 центнер эрэ привесин биэрбиттэр. Онон сүөһүттэр ыыстыкка ылыллыыт эбэҕэлэстибэлэрин толорбот буолбуттар.

Отделение үрдүнэн ыыстык алта ыйдар 219 ыраах торообутүттэн 60-чаҕа Улахан Күөл фермаларыгар тиэнэр. Саҥа торуохха бэлэмнэнии балачча барбыт диэхха сөп. Маннык ыыстыт аҕыс биригэдиэнэ, хотон үрдүнэн 6 терминалгаа уонна бириэ болоҕүнэн турар кэтэх уҥалыллар. 40-ча нэрэй аҥаа кэроччүгэ А. Д. Трофимовка тутталыыллыбыт. Биллиэхтэ, үс торбостообут ыыстыы аахсыбаахха, саҥа торуох эмиэ ачыгыстыллэ илик. Уонсайыыан, фермаҕа улахан сүөһү туруга күһаҕан суох.

Сылаг отделениета биэрэрэн кулун тутар ыйга валовойунан 37 тонна үүтү ыыстыт буоллаҕына, быйыл 44,5 тоннаны ылбыт. Ол үрдүнэн ыйдаары торуодах 74 бырыһыан эрэ толоруллубут. Ордук Улахан Күөл фермата хаалбыт. Манна иккэ хотонуттан 10-ча маннык ыыстыт күнүгэ баара суоҕа 2,5 центнер үүтү ылаллар, оттон ангарын кэрэтэ ыырдыгар аҕаардыллар эбит. Ааныт ый а улахан күөлэр валовойунан 6250 кг эрэ үүтү ылбыттар, оттон государствоҕа 3 тоннатын туттарбыттар. Кулун тутар 28 күнүнэҕи туруктаах ферма бастыҥ маннык ыыстыта П. Е. Ноговицына биригэдиэн ылбыттан 7-лиэ кг үүтү ылыыт буоллаҕына, сорохтор ыыстар ылахтарыгар баһыттан 2-3 кг эрэ сыыйабыттар. Итиэ кэнэ М. И. Макарова ыыстар ылаҕын ахсыттан ылбыт үүтэ 2 кг эрэ тэҥнэспит.

Фермаҕа үүт иһин охсуһуу дьыгынаахтык ыытыллыбат эбит. Оннооҕор кунноҕэ былаан сорудах тиэрдиллибэт. Отделение техника А. Парфенова бу фермаҕа сылдьыбатаҕа ыраастыт. Онон сорудаҕын ким тоҕо толороҥ иһэрэ чуолкайа суох. Быйаа, маннык устата хас биригэдиэн фуражнай ыыхтарыттан ортотунан 826-лыы кг үүтү ылар эбэҕэлэстибэлэрэ эмиэ туолбат кутталламмыт.

Корыскуулаах үлэһиттэрэ күүгэ 7-10 тэҥэ дуоҕалы аҕаан убаҕас коэффициэнтэбэр дьаҥчы бөлөмнэлэр эбит. Ол гынан баран, олохтоохтор этэҥэрдиэн, кэнниккэ күннэргэ сүөһү эбии аҕыллыта саҥыа сэбэт буолбут. Итиэ, биллэн турар, коэффициэнтэ хаачыстыбатыттан тутулуктаах. Ферма үрдүнэн күүгэ 7-лиэ центнэр искусственнай үүт оттоҕуллар. Бу эмиэ кыра. Ол да иһин ыырэйгэ олусуохтах үүт иһэриллэр эбит. Үүт товарныйа баарыа-суоҕа 50-ча бырыһыанна тэҥнэйэр.

Улахан Күөл фермаларыгар ыыҥы искусственнай сиэмэлэһиэн туруга ордьомоҕоох. Тоҕо эмиэ ааҕыах торообутүн, сиэмэлиэххэ аҕыллаах маннык баарын үрдүнэн ыырэрэ күннэҕинэ баара-суоҕа 15 ыраах сиэмэлэммит эбит. Фермаҕа сиэмэлиир нуун аҕыллыбыта мараанныт, сиэмэ таҕыны бириэмэтигэр хаачыллар ыыхтаах эрэллэр, ангардас техникаосеменатор суоҕутун маннык бытаарыы тахсыбыт. Армийэ хоруйдаҕыта улаханнык тэлэбит осеменатор В. В. Игнатьева дьиэтэҕэ уусулусбуйата табылыыбатынан тоннорго туруорса сылдьар.

Бириигэдьиэр Петр Дмитриевич Трофимов кэпсиирдиэн, ферма маннык ыыстыта 50-ча тоннаа отуоҕаас. Оттон ыыбыыта 26 тонна от. Амматтан тэйиллэн сүөкэммит. Миэстэҕэ баар 16 тоннаа отуу таҥыыта биир трактор уҥалыыр.

Быыбыыны муус устар оттотуттар Улахан Күөл фермаҕын ото таҥыы эстэн, ыаннык мэтэриэлгэ үүрүллүбүт, мин ыытыллыбыт. Ол сорудаҕар үүт ыыма улаханнык таҥнары туспүтэ. Быйыл сылаг иннинэ ыыстыы бэлэмнэниллэҕэ сатаан.

Итиэ кэнэ совхоз саамай бодоҥ отделениетыгар биир сүүрүк ферматын үлэтин сиэрдэлэ көрөн, бэлэн баран бөҕүнэ туох тэмэҥнэ халлыбытий?

Туох ханнык иннинэ, кормокухнилар эбии аҕыллыы бэлэмнээһин хаачыстыбатын туоҕараллара, искусственнай үүт дьаҥдьык оноголлоро, онон үүт маанын уонна товарныйын үрдэтэллэрэ наада. Иккиэ, дьүдьэх, холлуоҕ ыччат сүөһүнү туспа бөлөхтөөх аҕаан-миэнэн коруохха, хатаҕалаан аҕыыахха. Үсүһүнэн, ыыс массабайдык тороотоҕунан маннык ыыстыт ноорууе каалара улаатыыллыах (биригэдиэлэр) 20-тэн таҕыстылар ыыхтаахтар). Онон совхоз сылаатата фермаҕа эбии үлэһиттэрэ туруордаҕына сатаныыбы. Тордүһүнэн, фермаҕа маннык иннэ үүт иһин охсуһуну тоотту күүһүрдэр сорук турар. Онуоха туһаанныах чочу дьаһаллар ылыллыахтаахтар.

Былырыын сүөһү сэйэ ылыыта ноҕүүтүгэр улаханнык тахсыбыттар. Сайыллыы титиктэр, сүөһүлүүтүттэр олорор дьиэлэр жүрдэттан ороҥуоннаах бөлөхтөөхтөрө. Барыта түүн уоҕа түҥэн, барыта ыыстыллыбыт, тиэтэллиэ сүөһүлэлубута. Быйыл иннинэ хатыланнаах суохтаах. Саҥа тораахха хаар үрдүнэн сайыллыы ороҥуоннуттэр аҥаан тутуу маҥан тастара охсуохха. Кормозаготовкалар сайыллыыны тахсыы бастаан кунноҕуттэн уҥалаллаҕына хаачыллыр дьаһаллаах эмиэ уҥуоҕуохха.

Улахан Күөл фермаларыгар Золотинкаттан тиэллибит кормоуборочнай системаны сүбү күннэрэ лаборатория эрдэлэтэтэн туһаар дьаһаллары ылыахха. Искусственнай сиэмэлэһиэн сүүрүгэр туруорар охсуохха. Бу, ферма иннинэ дьыалаҕын быһаарар кэмнэлэрэ. Уонна кулун тутар ыыстыы бэлэмнэ кэтэхтэрэ, хоп туруолуу эрдэбинэ күүһү эрдэтэхха, кэмнэ күннэтэ сөпүрүохха.

Итиэ этиллибит ситуацияны туоратан уҥалыы-кэлиэлэ туспэвардахха эрэ улаханнык ыыстыы бэлэмнэниллиэ.

А. ВАСИЛЬЕВА,
ветеринарнай станция начальника.

Г. СИВЦЕВ,
хаһыат ыыстыы. корр.

ҮРДҮК СИТИҺИИ

Ханна баҕарар буоларыгар курдук, Карл Маркс аатынан совхоз Одьулуунаадаҥы отделениетыгар производствоҕа сылдьаччылар улахан ситиһиилэр. Киниэхэ үлэ ааҥаас учаастаактарыгар таһаарылаахтык, үгүс суоҕастаахтык үлэлиир-хамсыы сылдьаллар. Олортон биригэдиэтэрэ комсомолец Василий Петров буолар. Киин быыбыыны кыстыыка Урах Куорэ фермаҕар 57 бороскуоҥу 100 бырыһыан тыыныах кэриэ-харайан туруорар. Эдэр сүүсүһүт ангардас кулун тутар ыйга хас биригэдиэн тоб ыгы 17,4 кг толоҕүнэн, ыыстыы ыйдарыгар 105,6 кг привесин ылла. Ол түмүгүнэн биир бороскуо орто ыйаанына 236 кг тиийдэ.

Василий ылыммыт эбэҕэлэстибэтин аҕаа толоруо, Маай бырааһынньыгын иннинэ ордук кордоруулаах корсоҕо дьүүллэр.

Д. ДЬЯЧКОВСКАЯ.

КӨРДӨРУУТЭ ТҮПСАР

Субуруускай аатынан совхоз Болтоготоотоҕу отделениетын ыччат сүөһүү кэриэтэ К. Д. Борисова ыыстыы алта ыйдар биригэдиэн бороскуотун 9 кг., сүүнэҕэ ортотунан 470 грамм толоҕүттэ.

Клара Дмитриевна ыыстыы маҥнан хаалбыт кэмнэр бороскуолара корруу-харайыыны эрдэ ордук кэтэхтэргэ сорунтаран.

Е. МАСАЕВ.

Былааныы балтараа бүктэн ордук

МЫРЫЛА. Сахалыы отделениета бастакы квартааллаах биир фуражнай ыыстыы үүт ыйын быстаныы 118,7 бырыһыан толордо.

Итиэ ситиһиигэ этэҥэр ыстаагыыстар Е. И. Крепченко салайар «Юность» комсомольскай-ыччат ферма кыратта сүөһү кылаатын киллэрэрэ. Бу кыраныы коллектив иннинэ квартал суотуттар валовойунан 7403 кг үүнү илгэни ааҕыллыбыт. Оттон старшай бэйэтэ, кэтэмэ уе ыйдар тиэрдиллибит тустаах быыбаныы 166 бырыһыанна тиэрдэ.

А. ГОТОВЦЕВА.

НУОТАРА, КУОЛУМА ФЕРМАЛАРЫГАР

Карл Маркс аатынан совхоз Одьулуунаадаҥы, Белугурдаах уонна Мугудайдаах отделениелэрэ Нуотараҕа быйыл 518 ыраах, тиэхэнэ ыыстыы туруоралларын. Оттон 383-ка үһүс, 47-та тордус суоттаахтар. Кыстыы устата 14 сүөһү кэмнэммэт эбэҕэлэстибэт.

Бырааҥ урохтаах кыстаан турар сүөһү итиннэ ыыстыы туруктааҕа кэбиэн дьиэлэнэр. Онуоха эбии фермаларга от саҥааҕа муус устар 20 күнүгэр эрэ дьаҥ тиийэр ыыхтаах, онуо дьаҥны күнүгэ 2-лиэ кэриэ биригэдиэхх. Быйыл иннинэ дуоҕаттан эбии аҕыстыы бэлэмнэммэтэ. Сүөһүлэр ангардас комбинаторы кэбиэнэрбөтүүлэр бэк аҕаан кыстаатылар, Одьулуун отделениетын сүөһүлүүтүгэр хаҥыс лаҕатын кэрбиэн эбии аҕаа дьиэнэ түһэллилэр. Оттон ойуутуурдар бэс мутуччаны бэлэмнэн сиэтэллэр. Мугудайтан кирбит сүөһүлэргэ хайата да суох. Уе отделение сүөһүгүн тэнгиэн кэрэр буоллахха, одьулуунар гиэнэрэ армыччы ордуктар.

Куолумаҕа Бахсы отделениетын 315 таһаҕаһа турар. Охор туруктара Нуотара сүөһүлэриэнэҕэр быдан ордук. Улахан быыһа түҥүү, дьүдьэйин суох. Ферма үрдүнэн 23 үһүс суоттаах тыһаҕастар баалдар. Оны бөлөхтөөх аҕаа кэроччүгэ туттарбыттар.

Бу ый 20 күнүн эргиэ ыраах урохтарга кыстаабыт сүөһүнү дойдуга көрүү саҕаламмахтаах. Онно улаханнык дьүдьэйбит, уйун аҕаны тулуйбат буолбут сүөһүнү тэйиччэ үгүүгэ тэрэччэ наада. Сүөһү кэбэн иһэн хоппор, сыыпаанар сирдэриэр эрдэттэн от саҥааҕын хааччыйыахха. Отделениелэр салаатолэрэ көҥүүнү тэрэччиэхтэрэ мытарга бу күннэртэн быһаарыллыахтаах дьаһаллары олохтуулаарга эрэйиллэр.

В. НИКОЛАЕВА,
ветстанция начальника.

Москваттаан К. И. Скрябин аатынан ветеринарнай академия бийиэ бэйэтин 60 сылын бэлиитэлиэ. Ити тэн ветеринарнай кинн 30 тыһыынчаттан таҕыс үрдүк квалификациялаах специалистэры бэлэмнэн таһаардаа. Киниэхэтэн 1370 кинн науколар кандидаттарын уонна докторларын аатырыы ылыллар. Академия ыыстар уоннаах ранга уе кэтэхтэн уоннаах фактуоттар ветеринарнай врачтары, зоотехниктэрдэри, сирьэ товароведтэри, научнай үлэһиттэри этэнэ ветеринарнай уонна зоотехникка преподавателлэри кайдэриэн бэлэмнэн таһаараллар.

Билиэн академия барыа факультеттэриэр. Болезниэтэн, ГЭР-тан, Всетриэтэн, Молочнэтэн, Полеводствотан, Чэлэбэнэнэтэн, Кубэтэн, Выставкэтэн, конкэ сайдан иҥэр Добрэлэрэн студэннэр учуоллар.

Снимокка: ветеринарнай факультет V курсун студэннэра кыыллар хаастарын шарыыларын быыстыгыстыгар практическай занятиэлэр.

В. Кузьмин фотота. ССТА фотохрониката.

Ыраахыырдар-чэбдигирдэр үлэ

СААСКЫ ИРИЭҺИН ТИЭТЭТЭР

Биилэрэ ойуоннаах ыраахыырдар чэбдигирдэр үлэлэр ыйдаа ыытыллыа турар. Бу улахан суолталаах общественнай дьаһал саҕаламмыта ый аҥаарыттан орто да, оны тэрийэн ыытар ойуоннаах-цыгаб чиҥэннэрэ кэрийэн хоруйдуулэригэр «Якутмелиоводстрой» трест БМК-тын, эт-уут комбинатын территориялыларыгар күттүүннээх үлэ барбатаҕа көҕүнэ. Итэ курдук, 1 уонна 2 №-лээх ирис кылаастаах оскуолалар бохторо, туалеттара тиэллэ илистэр. Үүгэ тарыталлэр, ордук автовокзал, «Якутсельстрой» ТМУ-гын, туббольница олбуордара күҥүнгү бөҕүнэн-сыыһынэн туолан сыталлар.

Олорор уоскэй дьиэлэр тастара эмиэ олус кирдээхтэр. Туалеттар кэбэ ыыйан кэпрбэт гына туолан сыталлар. Помуойалар бэрэ оҥоуктар. Маҥнаа коммунальнай предприятиелэр уонна туспаран оҥоруу комбинаттын сэлиэтэтэ баччаҥна диэри туох да дьаһалы ылбакка олороро кэбэнэ бөркөйэтэр. Сорох сирдэргэ туалеттары, помуойалары патыгар эрэ ыраастаабыттар. Холобур, гостиницаҕа. Итэ эбэ комбинат начальника В. А. Макаровка ыйыы оҥоһуулуна уонна бу ый 10 күнүгэр диэри барыа объектэргэ ыраастаабын үлэтин ситэриннэ хаччыйарыгар сорудахтаана.

Бэрдиилээн ыаллар уһаайбаларын балачча ыраастыы сатаабыттар. Оҥ эрээн олох-дьаһах комбинатын тулатыгаҕы ыаллар транспорт кэстүбэт диэн аттаан помуойаларын хоҥнорбоҕо, уулларан эрэлэр. Дьиҥнээн, комбинат транспорт бөҕөбэт буолбатах. Аспыт сылларга трактор сыарҕата тардыллыыбытын үрдүнэн эти эргин олорор ыаллар бохторун тэйбэккэ таах хаалларгаабыт түбэтэлэрэ бааллара. Сорох ыаллар помуойаларын уһаайбаларын таҥыгар хайа түбэҺиэх тоҕоллор. Холобур, Рабочай уулусса 1 №-тэр олорор И. С. Монастырев бөҕүн сылы бэрыгар кунчат, оптуката саас уулаан күөлгэ ыыгар кутталлаах. Кинилээ ону бөрт тургэнник сваалкаҕа ыыдьэригэр этиллиннэ. Күөл үрдүгэр олороччулар кэнниттэн бөҕөлөрө таһаарбат түбүгэр барыа кыһаныахтаахтар.

Ойуоммут тас оттоо эрэннэн—совхоотар бааһыналара. Сыл ахсын суоҺу ноҺуомун олорго таһаарар түбүнэн ыйыы бэриллэр. Оҥ эрээри итэ быйыл да кыаллыыбата, барыта сваалкаҕа ылдьыллар. Оноо уонна бөҕү бэрэдэгэ суох тоҕуттан сваалка кэнигэр массыына да кыайан эргийбэт балаҺыаннаата үөскээбит.

Сорох оҕо тэриллэлэрэ, ол иҥэтэ 1, №-лээх дьиэҥнэ коллектива, бохторун чомохтоон баран тиэйтэрбэккэ олороллор.

Бу ый 14 уонна 28 күннэригэр ойуоннаах ыраахыырдар - чэбдигирдэр үлэлэригэ уоскэй субуотуннаах биллэриллэн турар.

Итэ күннэригэ тэриллэлэр территориялларын олоччу ыраастаан, бохсыыс умайар оттун умнытыах, тиэллэрин тиэйиэх туставахтар. Тэриллэлэр салайаччылара бу үлэҕэ сирой эпиэттээх дьоннору аналлыахтаахтар уонна кытаанахтык хонтуруоллуохтаахтар.

Рейдэбой бириигэдэ чилиэннэрэ:
Н. БЕСПАЛАЙ,
СЭС кылаабынай ыраахыын солбуйааччыта.
С. ПЛОТНИКОВ,
сельсовет депутата,
Д. ДЬЯЧКОВСКАЙ,
«СО» анал. корр.

Иван Егорович Захаров аатын ойуон спорду тэптааччылара үчүгэйдик биилэлэр. Кини ойуоммутугар спорт сүҺүөҕэр турууттуттар, массабай буолуттуттар үүгэ сыратын биэрбэтэ уонна биэрэр.

1949 сыллаахха Амма солобудатыгар республика Лена илин эҥэриҥэҥэ зонатыгар бастыыр кэнэ кыаҕ программалаах күрэхтэһиҥ тэриллибитэ. Оно чэпчэки атлетикаҕа, атах оонньуутугар, волейболга, хаҥбаһыыга бөҺүн ойуоннаах 30-ча киһилээх хамаанда кыттыбыта.

Амма кырдьыгыар 103 м сүүрүүгэ Чурапчыттан Иван Захаров тэҥнээҕин булбатаҕа. Ол дьон аста-феталара эмиэ Иван кыаҕыылаах финиһиҥэ түмүгэммиттэ. Дьэ ол кэмтэн ыла кылгас сиргэ сүүрүүгэ кэнэ бөҕө күүстээх быыйыннаах ойуоннаах, республикаҕа бэлэн барбыта.

ҮТҮӨКЭН УЧУУТАЛБЫТ

Ойуоммут спортивнай аатын республикаҕа аан маҥнай Чурапчыттааҕы педучилище студеннара эрдэс күрэхтэһиилэргэ сылдьыахтааҕын ыыттар, үрдэппит умнуулаах үүгэлээхтэр. Кинилэр ортолоругар И. Е. Захаров бэрэ бастакыттан аттанар толору бырааптаах, оҥоруу чаҕылхай ситиһиилэрдээх.

Кини 1935 сыллаахха Дириҥ орто оскуолатыгар физкультураҕа үлэлии саҕаламмыта. Иван Егорович бастаан үөрэнээччилэриниин

тообут рекордара күн бүгүнүгэр диэри туспарыллан ааннаар.

Оттучча сыл устата ойуон, республика сүүрэр суоллаттарыгар бэрэ тоҥ үрдүк рекордуулэрэ ситиһиҥ маҥан аҕай дьыала буолбатах. Бу—чахчы талаан, кытаанах тулуур, спорка дириҥ таптал уонна утумнаах үлэ түмүгүгэ.

Аны саҥаатахха, учуутал спортивнай салаатын, клиндидаатын хаһан дьэтигэр бэрэ сылгыныаҥарын өйдөөн-аҕыйаан кэрбөтөх эбиннэ-кини курууттун оҥоо сылдьар курдук буолара. Идэҕэ таптаммыт таҺаҥын кэнэ быыыытыыан сэмэй, кэмнэрэ бөҕөнэн үтүө холобурунан мөлдьүгүн буолар. «Спорт диэн ол уонна күүс, чиҥиннэй быыыа, тулуур уонна дьэҥкэ бэрэ диэн суолтаҕа бөҕөхтэ дириҥник пикитэ.

Бу күннэргэ Дириҥ орто оскуолатын коллектива И. Е. Захаров 50 саастыы түмүүтүн үөрүүлээхтик белиэтиир. Итэ түҥэтиллэн туһаналы, таптаммыт учуутаабытыгар, Иван Егоровичка, кини үүгэ үөрэнээччиларын аатыгыттан иэтэ махтабытын, эҕэр эбэтэн тиэрдэбит.

П. ПОСЕЛЬСКАЙ,
И. АДАМОВ, Д. ЭВЕРСТОВ—РСФСР уонна Саха АССР спордун маастардара.
А. ИЛЛАРИОНОВ,
В. ДМИТРИЕВА—ойуон, республика рекордсменнара.

Снимокка: И. Е. Захаров.

ТЭҤҤЭЭХТЭР КӨРСҮҺҮҮЛЭРЭ

Аспыт өрөбүл күннэрэ ойуон кэнниттэн комплексный спартакиада программатынан баскетболга бастыыр кэнэ күрэхтэһиҥ буолан аста. Оно 6 хамаанда кыттына.

Икки күннээх эрийсиилээх күрэхтэһиҥ кэнниттэн эр дьоҥҥо уонна дьахталларга бастаны миэстэни ойуон кэнэ хамаандата ылла. Иккис, үһүс миэстэлэргэ тахсар кэнэ иккиэн олуо тыҥаанныыахтык барда. Ол курдук, эр дьоҥҥо иккис, дьахталларга үһүс миэстэлэнэн Карл Маркс аатынан совхоз хамаандата 5 ыстараантыыр очколаах. Оттон эр дьоҥҥо үһүс, дьахталларга иккис миэстэни ылан, «Чурапчы» совхоз хамаандата эмиэ 5 очколаах. Оноо бу икки хамаандалар быһаарылаах кэрсэһүүлэрэ дьон болҕомтоҕун тарта. Тэҥ оонньуура 4 очкоҕа эмиэ киллэрбит Карл Маркс аатынан совхоз хамаандата тордус, эрилик тэр бэҺис буоллулар.

13 №-лээх СПТУ хамаандата зачету тас оттуон кыттыыны ылбыта күрэхтэһиҥ осоо ыытыырхатта, ыаргэттэ.

Быйыдгы күрэхтэһиҥэ хамаандалар бары бэрэ тэҥ оонньуулуу кордордулар. Спортсменнар маастарыстыбалара, аспыт сылга тэҥнээтэххэ, лаппа үөскүү спортсменнарыгар бөҕөнүн ойуоннаах, бөҕөнүн ыарахан. Ордук «Чурапчы» совхоз саамай эдэр, каскилээх хамаандата киллэрбитин бэлиэтиэхха сөп. Кинилэргэ Владимир Баишев, Николай Скрябин курдук үүнэн иҥэр спортсменнар баалларо кэбэнэ үөрдэр.

В. ПОПОВ.

СУРУКТАРГАН СТРОКАЛАР

Бахсы продавецтара ойуон баар уһутуттан аттан уһугар—Мырыла боҺуолэгэр таҥнэн иэҥилиэннэ» сабыс катэр таҥаһын-сабын атыылаан, олохтоохтор улахан махталларын ылылар.

Е. МАСАЕВ.

х х х

Наа — Уус-Алдан—Чурапчы — Алексеевскай — Амма — Маҥэ-Хаҥалас—Якутскай маршрутуттан айаннаыр «Эҥсэли-79» хайыһар походун кыттыылаахтара Киэҥкиттэн Одьулуунтан тиэйэн профтехучилище коллективтар ыалдьыттаан аастылар.

Поход кыттыылаахтара —2 №-лээх Намнаагы СПТУ үөрэнээччилэрэ. Оноо мэрсүҺүү олуо иэтиг, үөрүүлээх уонна албох кэпсэ тиэлээх буолла.

Е. КАЖЕЙКИНА.

КҮРЭХТЭҺЭН, СЫННЬАНАН...

Бахсы Толоонуолар Карл Маркс аатынан совхоз отделениеларын уонна 13 №-лээх СПТУ спортсменнара баскетболга икки күн күрэхтэстилэр.

Совхоз чемпионунан Одьулуун баскетболистара буоллулар. Иккис миэстэни СПТУ үөрэнээччилэрэ ылылар. Үһүскэ—мүгүдайдар.

Күрэхтэҥнэ кэмнэр Одьулуун отделениетын уус-уран самодеятельностын кыттыылаахтара Л. Сергучева «Ытык иэс диэн концерт-драматын туруорбуттар, «Доҕордоһуу» бисчэрэ буолла.

С. НИКИТИН.

ХАЙЫҺАР СУОЛА ЫҢЫРАР

ГТО комплексын хайыһарга нормативын массабайдык туттарыы ойуон кэнниттэн сабаланна. Бу күннэргэ олох-дьаһах комбинатын итиэннэ коммунальнай предприятиелар уонна туспаран оҥоруу комбинатын үлэһиттэрэ балачча тэрэҕэннээхтик туттардылар. Кинилэр үөлүбүрдэрин ааттар бэтиҺэллэр.

В. ОКОНЕШНИКОВ.

Комментатор колонкалара

КАПИТУЛЯНТСКАЙ КУОМУННАҺЫГА ХАРДА

Вашингтонҥа «эйэ» туһунан арабтары утарыа саллааах египетскай-израильскай дуоҕабары түҥэрсии туох-ханнык иннинэ арабскай уонна мусульманскай эйгэҕэ быраҥыастааһын урут көрсүлэр ким модун дойдуҥун үөскэтэ.

Ама оптон атын буолуох эбэ дуо? Израиль барыа былдьаан олорор арабскай сирдэрэттэн тахсан биэрэрин оҥнуттар дуоҕабар дьиҥ иҺэ Тель-Авив саҥа сирдэрэ былдьыырыгар уонна былдьаан олорор сирдэрин салгыы колонизациялыырыгар юридическай ааныыаты уурда. Палестина арабскай норуотун интэриэстэрин уонна дьаһуурун, кини суос-соҕотох сокуоннай представителин—Палестина боскололуутун тэриллэтин (ПБТ) ыытыыр итиэннэ бэйэтин бэйэтэ дьаһанар Палестина государствотын тэрийэр оҥнуттар куомуннаһаччылар палестинецтар израильскай ыстыыктар аныыхарыгар олоруохтаах... «автономияларын» туһунан үһү-тамах курдук ахтан аһардылар. Өскө дуоҕабар балаһыанньа Синайскай тумул арыыны толору хонтуруоллуулларын мэһэйдээн египетчиэр бэйэлэрин национальнай суверенитеттарыгар ыыра хоромньуну оҥоторун учуоттуур буоллахха, оччоҕо түмүгү оҥостор уустута суох: «эйэ» туһунан дуоҕабар Ближнэй Востоктааҕы пирсээни быһаарарга баар торут мэһэйдэртэн биирдэстэрин даҕаны туораппат, тотторуу, дьиҥнээх уонна бастыын хабар эйэни ситиһэр суоллары көрдөөһүнү уустугурдар. «Биир ыстыс синайскай кумах ким Садат арабскай нация интэриэстэрин түҥэн биэрдэ, диэн этэ ПБТ исполкомун председателэ Я. Арафат. Кини, арабскай эйгэ атын үүгэ лидердэрин курдук, Садат капитулянтскай дьайыыларын соруунуулаахтык бойкуоттуурга ыгырда.

Багдаадка буолан аастыт арабскай дойдулар тас дьыалаларын уонна экономикаларын министрдэрин конференциилэрин түмүктэрэ Садат режимин туората коруу күүһүрэн иҺэрин ырылхайдык көрдөрдүлэр. Арабскай дойдулар барыларын (Судаантан уонна Омантан ураттылар) представителлэрэ биллиэхтэ египетскай режимы утарыа политическай уонна экономическай санкциялары туттуулуу көрөр 23 резолюциялар аныыларыгар ким баттаатылар. Олор ортолоругар Каиртан арабскай дойдулар посолларын тотторуу ыытарарга, арабскай дойдулар бэрэ ый иҺиэн Каиры кытаны политическай итиэннэ экономическай сыҥнаныыларын котуоллэрин сүбэлиэрэ, арабскай дойдулар лигаларын штаб-квартыратын быстах кэмҥэ Каиртан Тунискаҕа көҺөрөргө быһаарыылар баалларын. Багдаадка итиэннэ тэҥэ арабскай дойдулар оттуларыттан Египеткэ хаҥыы даҕаны финансовай көмөнү биэриини тохтоторго быһаарылыыта. Ол кэнэ миллиардынан суумалаах.

Садаты туората коруу дойду бэйэтин иҺигэр даҕаны күүһүрбүтүн бэлиэтиир наада. Оппозиция долгуйуу туулар туһугар былаастар дойдуга куттал суох буолуутун мунур уһук дьаһалларын ылаллар күнэлхибиттэрэ. Куомуннаһыыны утарааччылары ол даҕаны тохтоппото. Египет биллиилээх политическай уонна общественнай деятеле Х. Мохи Эддин бадыгэбитин курдук, Египет прогрессивнай патриотическай уонна империализмы утарыа күүстэрин сүрүн сылларынан египетскэй норуоту эрэ буолбакка, ону аҥаан бары арабскай норуоттары кулут оҥоруугга, Египеты империализм Ближнэй Востоктааҕы политикатын орудиетыгар кубулуттарга туһуламмыт Холбоһуктаах Штаттар бөҺөлөр-кэҺүлүүр саагыбардарын олохтоох киллэриини утарыа охсуһуу киэҥ фронуун тэрийиэ буолар.

С. СТОКЛИЦКАЙ,
ССТА ырытааччыта.

Редактор А. Е. ЧИЧИГИНАРОВ.

Олох-дьаһах комбината пэһилиэннэьэттэн кыһыҥгы атах таҥаһын ороҥуоҕэр ыгэ елкааһы ылар. Сакаалы толоруу болдьоҕо биллиэҥ кэмигэ биллэрдиэ кылгатылыыта.

АДМИНИСТРАЦИЯ.

Ойуоннаах кини балыыһанан Макаров Павел Павлович аатыгар бэриллибит 012886 нуомэрдээх больничнай лист суох буолбут диэн суоттуллар.

Ойуоннаах кини бэлиэҺэ, 23 №-лээх аптека коллективтара, райпо бырабылыанньата, профсоюз райкома аптека фасовщига
ЗАХАРОВА ЛЮЦИЯ ГЕОРГИЕВНА
мартыанык ыалдьан өлбүтүнэн бокуонньук кэрэхсиэр, оҕолорун, аймахтарыгар дириҥ куттуурдаммарын тиэрдэллэр.

БИҺИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовай индекс 678700. Чурапчы с., Карл Маркс уул., 12, ТЕЛЕФОННАРБЫТ: редактор—21-395, отделлар—21-495, уоскэй — 21-505.

«Саҥа олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов Якутской АССР.

Индекс 60849. Газета выходит по вторникам, четвергам и субботам на якутском языке. Объем 1 усл. печ. лист. № ЗАКАЗА 41

ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРАФИЯ с. Чурапча, ул. К. Маркса 12. Тираж 3088.